
بررسی وضعیت شهرسازی و برنامه ریزی شهری و منطقه‌ای در ایران معاصر

گفت‌وگو با:

عباس آخوندی، کمال اطهاری، بهروز پاکدامن،
فیروز توفیق، سید محسن حبیبی، فریبرز رئیس‌دانا،
زهرا عبدی دانشپور، بهرام فریور صدری،
سید رضا هاشمی، فردین یزدانی

مجید غمامی

مقدمه

فهرست

مقدمه	۷
گفت‌وگو با:	
۱. عباس آخوندی	۱۱
۲. کمال اطهاری	۳۳
۳. بهروز پاکدامن	۵۵
۴. فیروز توفیق	۸۳
۵. سید محسن حبیبی	۱۱۱
۶. فریبرز رئیس‌دانا	۱۲۵
۷. زهره عبدی دانشپور	۱۴۹
۸. بهرام فریور صدری	۱۶۷
۹. سیدرضا هاشمی	۱۸۹
۱۰. فردین یزدانی	۲۱۷

مقدمه

به رغم گذشت بیش از صد سال از انقلاب مشروطه و تأسیس نهادها و زیرساخت‌های مدرن، بیش از شصت سال از شروع برنامه ریزی عمرانی در کشور، حدود پنجاه و پنج سال از اتخاذ پی‌گیری سیاست تمرکززدایی و چهل و پنج سال از تهیه و تصویب اولین طرح‌های جامع شهری و در پی آن، طرح‌های آمایش سرزمین، طرح‌های توسعه منطقه‌ای، طرح‌های شهرستان، طرح‌های مجموعه شهری و... و بازنگری دوره‌ای مستمر در آن‌ها، می‌توان گفت که کشور ما هنوز با مسائل جدی و اساسی در زمینه نظام شهرنشینی و شبکه شهری، حفظ منابع ملی و سلامت محیط زیست و همچنین ناکارآمدی و کیفیت نامناسب محیط شهرها روبه‌روست.

روشن است که این وضعیت هرکس را که اندکی آگاهی و حساسیت داشته باشد به پرسش وامی‌دارد، از جمله مؤلف این مجموعه را، که به‌عنوان یک شهرساز طی سی و پنج سال گذشته به‌طور پیوسته به کار شهرسازی اشتغال داشته و مدیریت انجام مطالعات و تهیه طرح‌های متنوع و متعددی - از جمله طرح جامع مشهد (مصوب ۱۳۷۲) و طرح مجموعه شهری تهران (مصوب ۱۳۸۱) - را به‌عهده داشته و روند اجرا و سرنوشت برنامه‌ها و طرح‌ها را پس از تصویب آن‌ها نیز پی‌گیری کرده است.

به نظر می‌رسد که پرسش از علت این ناکامی‌ها و دست نیافتن اغلب برنامه‌ها و طرح‌های شهری و منطقه‌ای به بسیاری از آرمان‌ها و آرزوهایی که انگیزه تهیه آن‌ها بوده است، و جست‌وجوی راه‌حل‌ها برای برخورد با این مشکل بزرگ فرهنگی و اجتماعی، در شرایطی که وضعیت شهرها و مناطق شهری و نواحی و عناصر باارزش طبیعی کشور روز به روز وخیم‌تر می‌شود، یک ضرورت مبرم است که انگیزه تهیه این مجموعه هم بوده است.